

MAXMILIÁN II. (1564-1576) MINCOVNA ČESKÉ BUDĚJOVICE

Tolar 1576. České Budějovice. Pěkná patina. Mírně nedoražený. Původní podložní štítek. Extrémně vzácný! **RRR!** Tobiáš Gebhart; 28.57 g; 41-42 mm; Ag; Janovský 21, Dietiker 234, Halačka 255, Chaura 216

1/2 Tolar 1574. České Budějovice. Kabinetní kus s nádhernou patinou a zbytky zrcadlového lesku v plochách. Mince byla vystavena v roce 2020 v Národním muzeu v Praze na výstavě Poklady numismatických sbírek. Původní podložní štítek. Extrémně vzácný! **RRR!** Tobiáš Gebhart; 14.23 g; 34-35 mm; Ag; Janovský 15, Dietiker 224, Halačka 256, Chaura, Poklady numismatických sbírek s. 20-21

Českobudějovický tolar 1576 a půltolar 1574

Již před polovinou 16. století se pozornost české komory upínala k jihočeskému Rudolfovu. Právě zde se slibně rozvíjelo dolování stříbra. Výnosy zdejších dolů se sice nemohly srovnávat s výnosy jáchymovskými či kutnohorskými, budily však zasloužený zájem. Výnosy stříbrných dolů v Jáchymově i Kutné Hoře totiž i přes stále dobrou výnosnost již několik desetiletí znatelně upadaly a s poklesem těžby klesal i příjem královské pokladny. Naděje, že nepříznivý vývoj zvrátí investice na jihu Čech, vyvolávala velká očekávání. Na žádost těžařů, a s úmyslem podpořit horní podnikání v Rudolfově, souhlasila česká komora na konci 60. let 16. století se zřízením mincovny v nedalekých Českých Budějovicích.

Prvním mincmistrem českobudějovické mincovny se stal Tobiáš Gebhart. Razidla pro nejstarší mince s letopočtem 1569 dodal Nickel Milicz z Jáchymova. Nevíme, zda to bylo na Gebhartovu žádost či na žádost komory, protože sám Gebhart byl mincmistrem jmenován až v průběhu roku 1569, v době kdy příprava mincovní výroby byla již v plném proudu. V každém případě jáchymovského Milicze záhy nahradil Mates Doctor z Lince. Ten se znal s Gebhartem již z počátku šedesátých let, kdy dodával razidla do pražské mincovny, kde Gebhart působil jako vardajn. Ani Doctor však nedodával razidla dlouho. Jak se dozvídáme z vyúčtování předloženého mincovně, nejpozději od roku 1573 dodával totiž razidla Michal Stolz. Pocházel z rodu zlatníků usazených ve slezské Vratislavi. Kdy se přestěhoval do Českých Budějovic není známo. V každém případě dodal nejpozději v roce 1573 do mincovny razidla na ražbu všech krejcarových nominálů. Poté, co v roce 1573 byla ražba krejcarů nahrazena ražbou tolarů, dodával Stolz razidla pravidelně až do roku 1576. Právě jeho dílem je působivé výtvarné zpracování nejstarších českobudějovických tolarů a také mimořádně vzácného půltolaru 1574 známého pouze ve dvou exemplářích.

Pravděpodobně v roce 1576 nebo na počátku následujícího roku se Michal Stolz přestěhoval do Prahy a začal dodávat razidla pražské mincovně. V Českých Budějovicích ho nahradil českobudějovický rodák a zlatník Bonifác Riedel. Razidla dodával do mincovny pravděpodobně už na sklonku roku 1576, protože s tímto letopočtem se objevují českobudějovické mince nejen ve starém provedení, ale též ražby zcela nového stříhu. Na velmi vzácném tolaru z Riedelových razidel z roku 1576 spatřujeme poprsí panovníka s protáhlým poněkud stylizovaným obličejem. Nápadným znakem Riedelova stylu jsou také mohutné hlavy orla na rubní straně tolarů. Ve shodném provedení byly raženy Maxmiliánovy tolary i s letopočtem 1577. Ty ovšem již jako posmrtné v době, kdy se čekalo na schválení nových vzorů ražeb Rudolfem II.

Českobudějovické tolary Maxmiliána II. lze právem označit za vzácné ražby. Po nadějných výsledcích z počátku sedmdesátých let se výnosy rudolfovských dolů začaly tenčit a množství stříbra zpracovaného na ražbu hrubé obchodní mince rychle pokleslo. Zcela okrajově razila mincovna díly tolaru – půltolary a čtvrttolary.

Položky :	1121. prodáno za 19.000 € +20% (600.000 Kč)	Tolar 1576
	1122. prodáno za 30.000 € +20% (936.000 Kč)	1/2 Tolar 1574

zdroj: katalog aukce Macho&Chlapovič